

ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ

ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਦੇ ਅੱਗੇ

ਐਸ. ਰਾਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1952 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 278.

ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 19 ਜੁਲਾਈ 1954

Evacuee Interest (Separation) Act (LXIV of 1951) - ਸੈਕਸ਼ਨ 9-ਕੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਤਿ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਧਾਰਾ 14, 19 ਅਤੇ 31 ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਸੰਸਦ, ਕੀ 1951 ਦਾ LXIV ਐਕਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ-ਦਾ 18 ਅਤੇ 330 ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ 41 ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸੂਚੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ-ਨਿਪਟਾਰੇ-ਕੀ ਮੌਰਟਗੇਜ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ Evacuee Interest (Separation) Act, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14, 19 ਅਤੇ 31 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

510

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. VIII]

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇ, ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕੁਝ ਕੁਦਰਤੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਵਰਗ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਖੋਹੀ ਗਈ ਹੈ। 1951 ਦਾ ਐਕਟ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕੁਝ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਾ ਤਾਂ ਮਨਮੋਜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਨਮਾਨੀ; ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਜੋ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਗਿਰਵੀ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਦੂਜੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਗਿਰਵੀ

ਹਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਇਵੈਕਿਊ ਇੰਟਰਸਟ (ਵੱਖਰਾ) ਐਕਟ, 1951 ਦੁਆਰਾ ਉਲੰਘਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 19 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਵੈਕਿਊ ਇੰਟਰਸਟ (ਸੈਪਰੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜੇ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਸਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਇਵੈਕਿਊ ਇੰਟਰਸਟ (ਸੈਪਰੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1951 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 249 ਦੇ ਤਹਿਤ 5 ਜੂਨ 1951 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਵੇਲ. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

511

, ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ 18 ਅਤੇ 30 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, 15 ਜੂਨ, 1951 ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ; ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਤੇ ਵੱਖ ਹੋਣਾ; ਪੈਸਾ-ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ 18 ਅਤੇ 30 ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇਵਕੂਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮਕਾਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 41 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਂਟਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। " .

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਕਾਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 41 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਮੀਕਰਨ 'ਨਿਪਟਾਰਾ' ਇੱਕ ਮੌਰਟਗੇਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੇ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਚੌੜਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀਪਤੀ ਲਾਲ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਪਰਸੁਪਤੀ ਮੋਦਕ (1), ਮੇਘ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖੀਆ (2), ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ (3) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226, 227 ਅਤੇ 228 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: -

(ਏ) ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 9(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ 'ਤੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤਿ-ਵਿਅੰਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹਨ;

(ਬੀ) ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ (1) ਅਤੇ (2) ਨੂੰ 1951 ਦੇ ਐਕਟ 64 ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਤੋਂ:

(c) ਕਿ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਮੁਨਾਸਬ ਸਮਝੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦੇ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

512

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. VIII

(d) ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਣ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। .

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਐੱਸ.ਐੱਮ. ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਕੇ.ਸੀ. ਨਾਇਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਹੁਕਮ

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ. ਜੇ. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੇ ਸਵਾਲ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਵੈਕਿਊਈ ਇੰਟਰਸਟ (ਸੈਪਰੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਅਤਿ-ਵਿਅੰਗ ਹਨ।

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਸਧਾਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। 2 ਦਸੰਬਰ, 1913 ਨੂੰ, ਫਜ਼ਲ-ਉਦ-ਦੀਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਾਦਾ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 202 ਕਨਾਲ 19 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 13,900 ਲਈ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਦੇ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ 'ਤੇ ਰੀਡੀਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

21 ਨਵੰਬਰ, 1916 ਨੂੰ, ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਉਸੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ 11,860 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ 19 ਦਸੰਬਰ, 1943 ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਅਤੇ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1945 ਨੂੰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 20,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

VOL. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

513

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰੁਪਏ 20,000 ਤੋਂ 24,760 ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ, 18 ਨਵੰਬਰ, 1927 ਨੂੰ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 25,000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਉਸ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਚਾਰਜ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਨੇ 24,760 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਕੱਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਰਹੀ।

11 ਜੂਨ, 1952 ਨੂੰ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਿਰਵੀ ਹੱਕ ਹੰਸ ਰਾਜ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨ ਚੰਦ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਇਵੈਕੂਈ ਇੰਟਰਸਟ (ਸੈਪਰੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 22 ਅਗਸਤ, 1952 ਨੂੰ, ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਿਨ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। 9 ਸਤੰਬਰ, 1952 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226, 227 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਕਿ 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ। ਅਤੇ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ।

514

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. VIII]

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਇਵੈਕੂਈ ਇੰਟਰਸਟ (ਸੈਪਰੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1951 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੰਸਦ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਸਾਲ 1947 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਫਿਰਕੂ ਗੜਬੜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਈ ਮੁਸਲਿਮ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ, ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਢਾਂਚਿਆਂ ਵਾਲੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਛੱਡ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ। ਨਿਕਾਸੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਕਿ ਕਸਟਡੀਅਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਤ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ ਅਤੇ 1951 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਇਵੈਕੂਏਜ਼ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਅਤੇ 5 ਜੂਨ, 1951 ਨੂੰ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 249 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਲਈ ਤੱਕ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ 15 ਜੂਨ, 1951, ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ 18 ਅਤੇ 30 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ; ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਤੇ ਵੱਖ ਹੋਣਾ; ਪੈਸਾ-ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ। ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਅਰਥਾਤ, 31 ਅਕਤੂਬਰ, 1951 ਨੂੰ, ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੇ ਇਵੈਕੂਈ ਇੰਟਰਸਟ (ਸੈਪਰੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1951 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"9. ਨਿਕਾਸੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਰਾਹਤਾਂ। - (1) - ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਮੋਰਟਗੇਜ਼, ਕਿਸੇ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਕੋਈ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ

ਜਾਇਦਾਦ, ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਵੱਧ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗੀ

ਵੋਲ. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

515

ਪੰਜ ਫੀਸਦੀ ਐਡਵਾਂਸਡ ਜਾਂ ਐਡਵਾਂਸ ਮੰਨੇ ਗਏ ਮੂਲ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਸਧਾਰਨ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਹਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਾਭਦਾਇਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਅਤੇ ਮੌਰਟਗੇਜ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 20 ਸਾਲ, ਜੇ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਰਟਗੇਜ ਕਰਜ਼ਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਉਸ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅਣਕਿਆਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਕੁੱਲ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੌਰਟਗੇਜ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ।"

ਸ੍ਰੀ ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸਮਵਰਤੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸੂਚੀ ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ 41 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ "ਕਸਟਡੀ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ (ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਮੇਤ) ਨੂੰ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1951 ਦਾ ਐਕਟ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਐਂਟਰੀ 41 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਇੰਨਾ ਚੌੜਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਗਿਰਵੀਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ

516

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. VIII

ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਰਹੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਂਟਰੀ 41 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲਾ 'ਨਿਪਟਾਰਾ' ਸ਼ਬਦ ਮੌਰਟਗੇਜ ਦੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਚੌੜਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਪਤੀ ਲਾਲ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਪਰਸੁਪਤੀ ਮੇਦਕ (1) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ 2 ਦੀ ਐਂਟਰੀ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ-ਮੰਡਲ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ 15 ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦਾਰ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਕਟਕਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ, ਇਸਲਈ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ, ਭਾਵ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਅਰਥ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਮੇਘ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖੀਆ (2) ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ

ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਚੌੜਾ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 41 ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ, ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤਾਕਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 41 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, - ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਂਟਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ"। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਤੱਥ ਇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 9 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ

ਵੇਲ. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

517

ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ 41 ਦੀ, ਇਹ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੇ 18 ਅਤੇ 30 ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ; ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਤੇ ਵੱਖ ਹੋਣਾ; ਪੈਸਾ-ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ। ਮੇਘ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖੀਆ (1), ਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਜ਼ ਆਫ਼ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੂਰੀ ਮਾਲਕੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ਹੋਲਡ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ" ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ 'ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ' ਵਿੱਚ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਜਮਾਂਦਰੂ ਅਧਿਕਾਰ, ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਰੂਪ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। (ਇਹ ਵੀ ਵੇਖੋ ਸ਼੍ਰੀਪਤੀ ਲਾਲ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਪਰਸੁਪਤੀ ਮੇਦਕ (2))।

ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜੋ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਰਾਬਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਲੰਘਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਲਾਭਕਾਰੀ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੌਰਟਗੇਜ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਜਾਂ ਵੀਹ ਸਾਲ, ਜੋ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੌਰਟਗੇਜ ਡੀਡ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਤਕਰਾ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 14 ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸਲੂਕ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਪੂਰੀ ਹੈ

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇ, ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕੁਝ ਕੁਦਰਤੀ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਖੋਹੀ ਗਈ ਹੈ। 1951 ਦਾ ਐਕਟ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕੁਝ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਮੁਸਲਿਮ ਨਿਕਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। (ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ (1) ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ), ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਲਾਸ : ਏਸ਼ੀਆਟਿਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਅੱਛਰੂ ਰਾਮ (2) ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖੋ, ਜਿੱਥੇ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ)। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵੀ ਇਸ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। 1951 ਦਾ ਐਕਟ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਹਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਾ ਤਾਂ ਮਨਮੋਹਕ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ: ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜੋ

ਵੇਲ. VIII

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

519

ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਗਿਰਵੀ ਹਨ; ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਛਮਣਦਾਸ ਕੇਵਲਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਾਂਬੇ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਟੈਸਟ ਪੂਰੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਬੇਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1)(f) ਦੁਆਰਾ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਫਿਏਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ। ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਜਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਲੈਣਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਦੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਾ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਰਾਜ ਨੇ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਧਾਰੀ ਲੇਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਿਲੀਫ ਆਫ ਕਰਜ਼ਾਈ ਐਕਟ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 30 ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਾਸ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ

ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਦੁੱਗਣੇ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਲਈ ਉਕਤ ਕਰਜ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਲੈਣਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਪਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਈ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਸੂਦਖੇਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਐਕਟ, 1918 ਦੀ ਧਾਰਾ 3. ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੂਦਖੇਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਖਤ ਜਾਂ ਘੱਟ ਸਖਤ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ। 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਏ) ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਡਵਾਂਸਡ ਜਾਂ ਐਡਵਾਂਸਡ ਮੰਨੇ ਗਏ ਮੂਲ ਧਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਸਧਾਰਨ; ਅਤੇ (ਬੀ) ਇਹ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਹਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਲਾਭਕਾਰੀ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੋਰਟਗੇਜ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਜਾਂ 20 ਸਾਲ, ਜੇ ਵੀ ਮੋਰਟਗੇਜ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 19 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਸਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ, 1938 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਤਕਰੀਬਨ ਦਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੇਘ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖੀਆ (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਮੋਰਟਗੇਜ ਡੀਡ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਕੇ ਰਾਹਤ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ

ਉਸ ਐਕਟ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 299 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ। ਜੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 31 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਨ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਖੇਸਲਾ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।